

Nový pivovar v Rimavskéj Sobote je v prevádzke

JAROVLAV HORÁK, o. p. CHEPOS, závod ZVÚ Hradec Králové a JÚLIUS BADA Stredoslovenské pivovary a sôdovkárne, n. p. Martin, závod Rimavská Sobota

663.4.013.5

V októbri minulého roku sa začala skúšobná prevádzka pivovaru Rimavská Sobota na južnom Slovensku. V prvej polovici decembra úspešne skončili garančné skúšky vo všetkých prevádzkových súboroch.

Pivovar je postavený v tesnej blízkosti taktiež nového cukrovaru a energetické zariadenia sú spoľačné pre oba závody. O tom, či toto riešenie je vhodné pre závody s tak odlišnou technológiou ukáže budúcnosť.

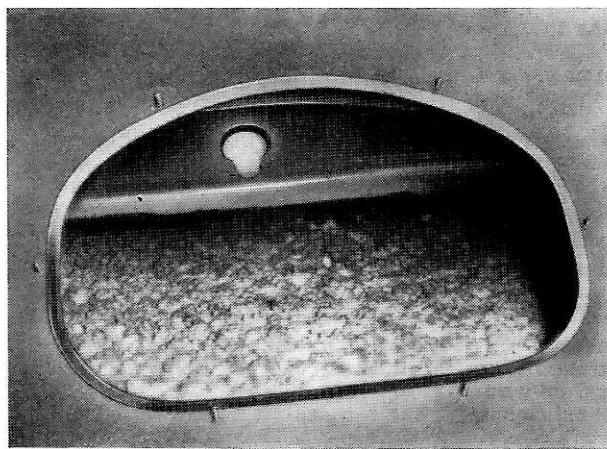
Pivovar bol projektovaný na kapacitu 300 000 hl vystaveného piva za rok. Súčasne s pivovaram bola postavená i sladovňa s posuvnými hromadami o kapacite 15 000 tom sladu ročne. Sladovňa svojím výkonom postačí kryť potrebu nielen vlastného pivovaru, ale 2/3 výroby expeduje okolitým pivovaram.

Zadávací projekt pivovaru a sladovne vyhotobil Potravinoprojekt, n. p. Brno, generálnym dodávateľom technologického zariadenia pivovaru bol odborový podnik CHEPOS, Závody Vítězného února v Hradci Králové, sladovne SPP Olomouc a stavbu zabezpečila Stavoindustria, n. p. Bratislava, závod Banská Bystrica.

V pivovare i v sladovni sú uplatnené prvky najnovšej techniky a všetky nové zariadenia sa v prevádzke veľmi dobre osvedčili.

Skúšobná prevádzka pivovaru prebiehala veľmi úspešne a až na prvé nedostatky v dodávke vody a pary poruchy nenastali. Už prvé vystavené pivo našlo si veľkú obľubu u konzumentov. Pivovar expeduje pivo do celého Stredoslovenského kraja.

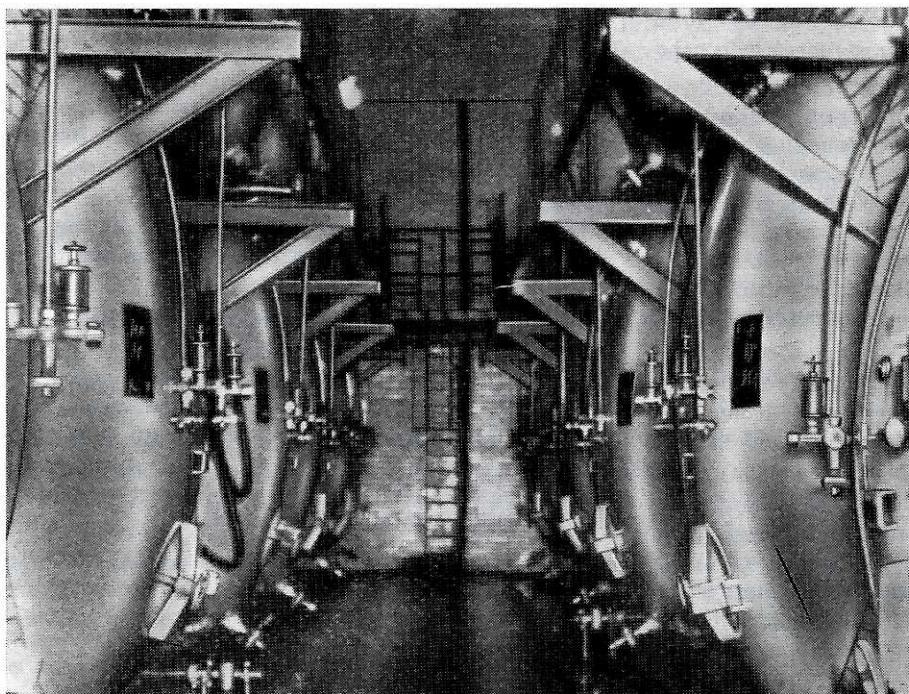
Jednotlivé prevádzkové súbory sú vybavené technologickým zariadením takto:

Obr. 1. Kvasná kaďa s laminátovou pokrývkou na zachytávanie CO₂

V šrotovni sú dve mačkadlá: typu M 27/25, každé o výkone 25 q/h a jedným malým šrotovníkom na čpeciálne slady. Pod mačkadlami sú štyri zásobníky na sladový šrot a jeden delený na šrot špeciálnych sladov. Mačkadlá a dopravné zariadenie na slad je poloautomatické s možnosťou samostatného ovládania jednotlivých strojov. Zásobníky na sladový šrot sú uzavárané šúpatkami pomocou elektroinzelov a rovnako ako šnekové prepravníky sú ovládané z pultu, umiestneného priamo vo várni.

V teplovodnom hospodárstve na kóte 25 m je umiestnená jedna nádrž na vodu 45 °C teplú a druhá na vodu teplú 80 °C. Nádrže majú obsah po 750 hl, sú tepelne izolované, teplota vody je automaticky udržovaná a diaľkovým teplomerom registrovaná. Nádrže sú opatrené plavákovým snímačom hladiny a topným systémom z medenej trubky. Prívod pary do topného hadu je automaticky regulovaný podľa vopred nastavenej teploty. Voda z teplovodných nádrží sa odoberá pomocou plaváku. Pre rýchle dohrievanie vody, predovšetkým po prevádzkových prestávkach, slúži rýchloproudý ohrievač trubkového systému. V priebehu prevádzky sa opäťovne potvrdila známa skúsenosť, že v uzavretom systéme chladenia vzniká v nie-

Obr. 2. Ležiacka pivnica

Obr. 3. Plniace linky výroby Chepos Chotěboř — výkon 9000 tis. fliaš za hodinu

ktorých intervaloch prebytok vody 45°C , ktorá sa používa na temperovanie pováľ v posuvných hromadách sladavne, na zamädzovanie rosného bodu.

Mladina sa chladí v dvoch usadzovacích kadiach a na doskovom chladiči mladiny. Na odstraňovanie kalov z mladiny sa používa odstredivka De Laval BRPX 213 S. Výkon doskového chladiča je 160 hl/h a odstredivky 100 hl/h mladiny pri teplote 60°C . Na filtračiu mladiny je inštalovaný kremelinový filter Destila.

Spilka je vybavená 53 oceľovými kvasnými kadími s užitočným obsahom 14 320 hl. Z tohto počtu 48 kvasných kadí má obah 270 hl, z ktorých 18 je pokrytých laminátovou pokrývkou na zachytávanie kysličníka uhličitého (obr. 1). Zbývajúcich 8 kadí má obsah po 170 hl.

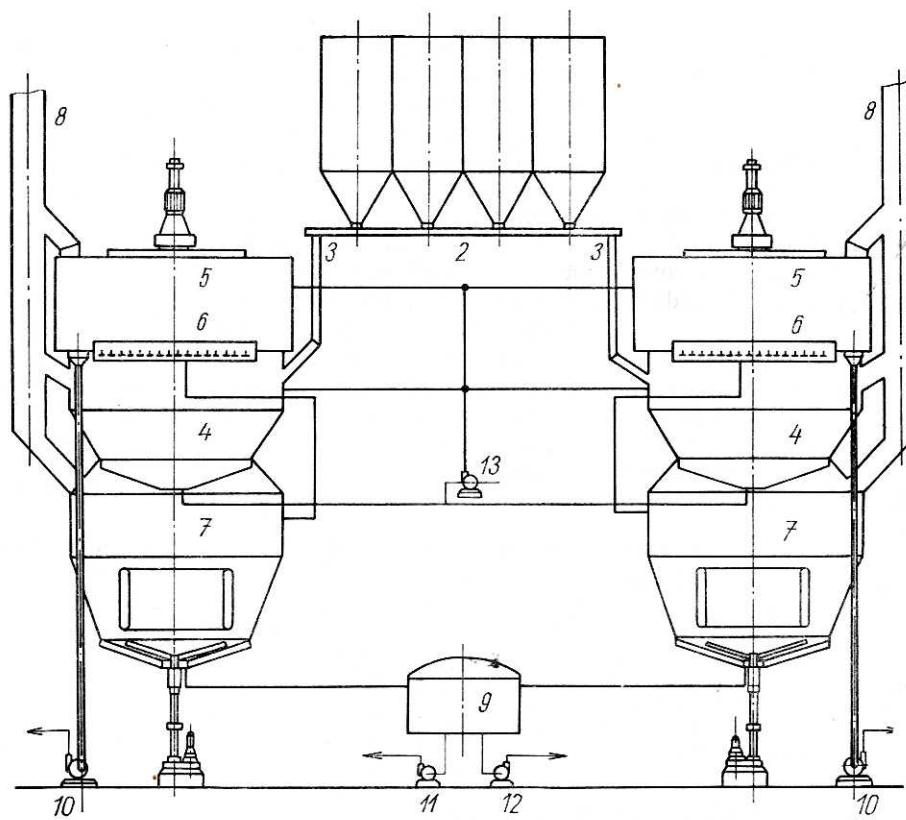
Kade sú vo vnútri úponované, vonkajšia strana je opatrená chlórkaučukovým náterom. Uprostred

kvasných kadí je umiestnená miešacia kača s tangenciálnym vtokom, v ktorej sa miešajú jednotlivé várky pri sudovaní. Pre rozvod mladiny a piva sa používa sklenené potrubie. Ostatné potrubie je oceľové. Z várne sa mladina dopravuje na usadzovacie kade nehrdzavejúcim potrubím.

Pod spilkou sú umiestnené dve etáže ležiackých tankov s celkovým obsahom 43 500 hl. Tanky sú uložené vo dvojiciach nad sebou a sú vo vnútri opatrené úponovým náterom. Zabudované sú v chladených boxoch a odkryté zostávajú len predné dná, ktoré vyčnievajú do manipulačných chodieb. V chodvách sú pojazdné obsluhovacie plošiny pre manipuláciu horných tankov (obr. 2).

Pivo sa filtruje len na kremelinových filtroch DESTILA. Závod používa výhradne hliníkové sudy, ktoré sa umyvajú na dvoch automatických umývačkách AV 64, každá

Obr. 4. Schéma šesťnádobo-vej spádovej várne RS

1 — Zásobník na šrot; 2 — vystierací snek; 3 — vystieracia trubka s vystieradlom; 4 — rmuto-vystierací kotol; 5 — scedzovacia kača; 6 — scedzovacia batéria; 7 — mladinový kotol; 8 — parník; 9 — cedník chmeľu; 10 — čerpadlo na mláto; 11 — čerpadlo na mladinu; 12 — čerpadlo na chmel; 13 — čerpadlo na rmuty

o výkone 150 až 200 sudov/h. Pretože je zimný sklad sudov o jedno podlažie vysšie ako vlastná umývareň a stáciareň, používa sa zdvýhač a spúštač prazdných sudov do zimného skladu a naopak. Dopravná výška je 5 m.

Stáčiareň sudsobého piva má dva izobarometrické plniče s ôsmimi plniacimi orgánmi s celkovým výkonom 200 hl/h. Ďalej sú tu 2 tanky o obsahu 30 hl na pretláčky.

Na plnenie piva do fliaš sú inštalované 2 linky NAMA 18 s plničom MO 6/9. (obr. 3). Vzhľadom na to, že sklad prázdnych a plných fliaš je na podlaží 0,00 m a stáciareň na podlaží 4,90 m, používa sa na prepravu fliaš vertikálnych prepravníkov „Silenta“ zahraničnej výroby. Fliaškovňa je vybavená paletizačným a depaletizačným zariadením. Manipulácia v skrade sa prevádzka vysokozdvížnymi vozíkmi.

Jedným zo zariadení, na ktoré bola sústredená zvláštna pozornosť, je várenská súprava. Na základe rozvojovej úlohy Potravinoprojektu Brno vyrobili v o. p. Chepos, závod ZVÚ Hradec Králové prototyp 6 nádobovej spádovej várne typ RS, ktorá bola prvýkrát postavená v Rimavskej Sobote.

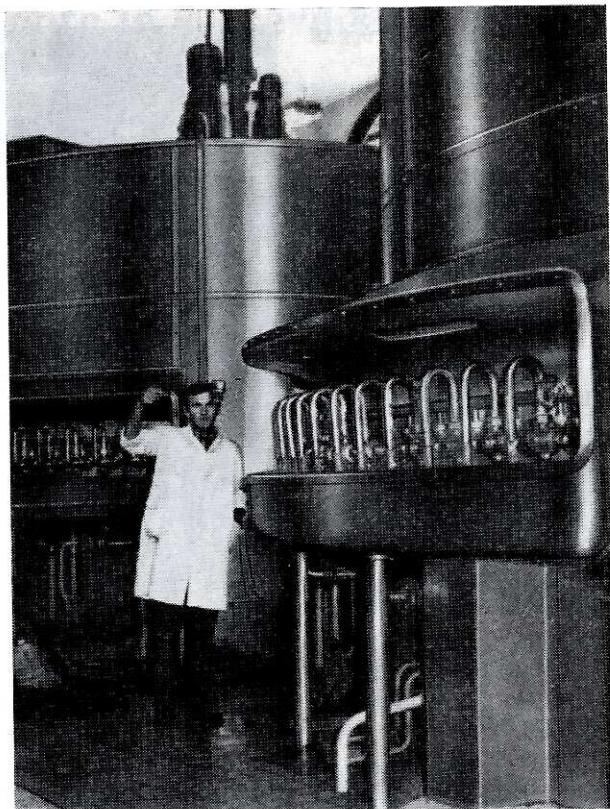
Spádová várňa RS je riešená vo dvoch simetrických blokoch s vertikálnou koncepciou. Pre výrobu jednotlivých nádob sa použilo ocele plátovanej „nerezom“. Technologické potrubie je tiež z nehrdzavejúcej ocele. Usporiadanie várne je zrejmé zo schémy na obr. 4 a 5.

Rmutovo-vystierací kotel má topné dno zvarené z oceľových trubiek obdĺžnikového prierezu a topná plocha je rozdelená na 2 zóny pre použitie pary o tlaku 2 až 5 at. U mladinových kotlov sa použil ako topná plocha prstenec s hladkými stenami umiestnený v prostredku nádoby. Scedzovacie kade majú mosadzné dno o ploche $22,9 \text{ m}^2$. V pevnom dne scedzovacích kadí sú umiestnené trysky, ktoré umožňujú čistenie scedzovacích sít zo spodku tlakovou vodou.

Všetky nádoby majú skoro po celej výške lubu zorné otvory pre vizuálne sledovanie procesu v nádobách. Kontrola teplôt v jednotlivých nádobách je umožnená diaľkovým teplomerom s prepínačom v panele a regisračným zariadením. Mladinové a rmutovacie kotle sú vybavené kropiacim vencom umiestneným v hornej časti lubu na umývanie nádob tlakovou vodou.

Funkčné mechanizmy sa ovládajú elektropneumaticky z ovládacieho pultu, ktorý je umiestnený pred obidvoma blokmi tak, aby obsluha mala dokonalý prehľad o technologických procesoch vo vŕani.

Spádová várňa RS má var 250 hl studenej mláďiny a sypanie 4 000 kg sladu. V priebehu skúšobnej

Obr. 5. Bloková 6 nádobová várňa na 250 hl studenej mladiny

prevádzky bol potvrdený projektovaný výkon 6 várokov za 24 h pri klasickom dvojrmutovom spôsobe varenia.

Jedna z hlavných predností blokového usporiadania nádob je podstatné zníženie nároku na obostavený priestor. Zatiaľco potreba obostaveného priestoru pre klasickú 6 nádobovú várnu je $3\,650\text{ m}^3$, u spádovej várne RS je to len $2\,800\text{ m}^3$. Táto prednosť dá sa predovšetkým využiť pri rekonštrukciach jestvujúcich zariadení, ktoré sú zamerané na zvýšenie kapacity.

V priebehu skúšobnej prevádzky pivovaru Rimavská Sobota boli prakticky overené niektoré nové prvky vo výrobe pivovarských strojov a zariadení.

Spoločným usilím zamestnancov pivovaru a pracovníkov o. p. Chepos závod ZVÚ Hradec Králové bol vo veľmi krátkej dobe uvedený pivovar do plnej prevádzky a doterajšie výsledky, menovite kvalita piva, sú dokladom účelného využitia investičných prostriedkov.

Lektoroval Ing. J. Šíma

Dostalo do redakce 23. 6. 1967

NEUE BRAUEREI RIMAVSKÁ SOBO- TA IN BETRIEB

Der Artikel informiert über die prinzipiellen technologischen Einrichtungen der neuen Brauerei. Es wird — hauptsächlich aus dem maschinentechnologischen Standpunkt — das neue 6-Gefäße-Blocksudhaus und die Warmwasserwirtschaft beschrieben. Es wird auch auf die ökonomischen Ergebnisse im Vergleich mit dem klassischen Sudhaus hingewiesen.

NEW BREWERY AT RIMAVSKA SOBOTA STARTS BREWING

The article contains the description of the equipment installed in the Rimavská Sobota brewery which has been recently put into service. Main features of the equipment are the RS gravity six-vessel boiling plant and hot water system. Economical and technical advantages of the new plant, as compared with conventional kieves, are evaluated in detail.